

ČESKO-POLSKÝ SLOVNÍK
FYZIKÁLNÍCH POJMŮ
zahrnující látku základní a střední školy

Jak się posługiwać tym słowniczkiem?

Wyrazy pogrubione oznaczają pojęcia z zakresu szkoły podstawowej. Niektóre pojęcia wielowyrazowe, których częścią składową jest ogólniejsze wyrażenie należy szukać właśnie pod tym terminem ogólnym. Na przykład liniowy akcelerator cząstek znajdziemy pod hasłem akcelerator cząstek > liniowy.

akcelerator cząstek
liniowe

urychlovač částic □
lineární

korektorzy

Anna Brada
Viktor Brada
Bożena Cieńciata
Barbara Kubiczek

aberrace zobrazení
absolutní hvězdná velikost
absolutní vodivost
afelium
akcelerace (*viz. zrychlení*)
akomodace
akumulátor
 alkalický
 lithiový
 olověný
akustická rezonance
akustika
alternátor
ampérmetr
amplituda
aniont
anténa
antičástice
apogeum
Archimédův zákon
astigmatismus
atmosféra
atmosférická fronta
 teplá
 studená
atomové číslo
atomové jádro
barevná vada
barograf
barva zvuku
baterie
bílý trpaslík
bod oka
 daleký
 blízký
boson
Brownův pohyb
buzený LC oscilátor
Carnotův cyklus
cefeidy
cívka
Comptonův jev
comptonův posun
Curieova teplota
čas
černá díra
černé těleso
červený obr
červený posuv
čočka

aberrace optyczna
absolutna wielkość gwiazdowa
nadprzewodnictwo
aphelium (afelium)
przyśpieszenie
akomodacja
akumulator
 NiCd (alkaliczny)
 Li-ion
 ołowiowy
rezonans akustyczny
akustyka
alternator
amperomierz
amplituda
anion
antena
antycząstka
apogeum
prawo Archimedesesa
astygmatyzm
atmosfera
front atmosferyczny
 ciepły
 zimny
liczba atomowa, liczba porządkowa
jądro atomowe
aberracja chromatyczna
barograf
barwa dźwięku
bateria
biały karzeł

punkt dali wzrokowej
punkt bliży wzrokowej
bozon
ruchy Browna
LC generator drgań
cykl Carnota
cefeidy
cewka, zwojnica
zjawisko Comptona
przesunięcie Comptona
temperatura Curie
czas
czarna dziura
ciało doskonale czarne
czerwony olbrzym
przesunięcie ku czerwieni
soczewka

rozptylová (rozbíhavá) spojná (sbíhavá)	rozpraszająca skupiająca
tenká	cienka
dalekohled	teleskop (luneta)
hvězdařský	Keplera
holandský	Galileusza
dalekozrakost	dalekowzrocność, nadwzrocność
deformace	odkształcenie
objemová	objętościowe
pružná	sprężyste
trvalá	trwałe (plastyczne)
děj	proces
vratný	odwracalny
nevratný	nieodwracalny
termodynamický	termodynamiczny
délka	długość
děrová vodivost	przewodnictwo dziurowe
desublimace	desublimacja
dielektrik	dielektryk
difrakce světla	załamanie światła
difrakční mřížka	siatka dyfrakcyjna
difuze	dyfuzja
dilatace času	dylatacja czasu
disperze	rozszczerpienie światła
dozimetr	dozometr
dozvuk	pogłos
dráha	droga
dráhový rozdíl	różnica dróg
družice	sztuczny satelita
duha	tęcza
dynamo	dynamo
ekvipotenciální plocha	powierzchnia ekwipotencjalna
elektrárna	elektrownia
jaderná	jądrowa
elektricitá	elektryczność
elektrická kapacita	pojemność elektryczna
elektrická síť	sieć elektryczna
elektrická vodivost	przewodność elektryczna, konduktancja
elektrický náboj	ładunek elektryczny
elementární	elementarny
volný	wolny
elektrický obvod	obwód elektryczny
uzavřený	zamknięty
elektrický odpor	opór elektryczny, rezystancja
elektrický potenciál	potencjał elektryczny
elektrický proud	prąd elektryczny
stejnoseměrný	stały
střídavý	zmienny
trojfázový	trójfazowy
(jako fyz. veličina)	natężenie prądu elektrycznego

elektrický spotřebič
elektrolyt
elektrolýza
elektromagnet
elektromagnetické napětí
elektromotor
elektronový mikroskop
elektronový obal
energetické hladiny
energie
 kinetická
 klidová
 gravitační
 potenciální
 pružnosti
 relativistická
 vazebná
erupce
excitovaný stav
expanze
experiment
expoze
Faradayova klec
fázový rozdíl
ferit
fotočlánek
fotoelektrický jev
frekvence
 mezní
galaktické jádro
galaxie
 eleptická
 spirální
galvanický článek
generátor
geometrická optika
globální poziční systém
graf závislosti dráhy na čase
gravitace
hladina intenzity zvuku
hlasitost
hlavní kvantové číslo
hlavní posloupnost
hluk
hmotnost
 klidová
 relativistická
hmotnostní číslo
hmotnostní schodek
hmotný bod

urządzenie elektryczne
elektrolit
elektroliza
elektromagnes
napięcie elektromagnetyczne
silnik elektryczny
mikroskop elektronowy
powłoka elektronowa (chmura elektronowa)
poziomy energetyczne
energia
 kinetyczna
 spoczynkowa
 grawitacyjna
 potencjalna
 sprężystości
 relatywistyczna
 wiązania
erupcja
stan wzbudzony
ekspansja
doświadczenie
ilość światła
klatka Faradaya
różnica faz
ferryt
ogniwo fotowoltaiczne (słoneczne)
zjawisko fotoelektryczne
frekwencja, częstotliwość
 progowa
jądro galaktyki
galaktyka
 eliptyczna
 spiralna
ogniwo galwaniczne
prądnica
optyka geometryczna
system nawigacji satelitarnej
wykres zależności drogi od czasu
grawitacja
poziom natężenia dźwięku
głośność
główna liczba kwantowa
ciąg główny
hałas
masa
 spoczynkowa
 relatywistyczna
liczba masowa
defekt masy
punkt materialny

hradlová vrstva	warstwa zaporowa
hrana	krawędź
hromosvod	piorunochron
hustoměr	gęstościomierz
hustota	gęstość
hustota pravděpodobnosti	gęstość prawdopodobieństwa
hustota zářivého toku	irradiancja
hvězda	gwiazda
neutronová	neutronowa
hvězdná velikost	wielkość gwiazdowa
hvězdokupa	gromada gwiazd
kulová	kulista
otevřená	otwarta
hybnost	pęd
hydraulický lis	prasa hydrauliczna
chemická sloučenina	związek chemiczny
chemický prvek	pierwiastek chemiczny
chladnička	lodówka
impedance	impedancja
impuls	impuls
index lomu	współczynnik załamania
indukční čáry	indukcja pola magnetycznego
indukce magnetického pole	prąd indukcyjny
indukční proud	strumień indukcji magnetycznej
indukční tok	indukcyjność
induktance	natężenie
intenzita	emitancja (emisja) promieniowania
vyzařování	irradiancja
ozařování	prądu
proudu	intensywność (natężenie) promieniowania
záření	dźwięku
zvuku	natężenie pola elektrycznego
intenzita elektrického pole	oddziaływanie
interakce	silná
silná	silne
slabá	słabe
interference	interferencja
intersticiální poloha	położenie międzywęzłowe
ionizace	jonizacja
ionosféra	jonosfera
izolant	izolator
izotop	izotop
jaderná bomba	bomba atomowa
jaderná energetika	energetyka jądrowa
jaderná fúze	fuzja jądrowa
jaderná reakce	reakcja jądrowa
endoenergetická	endoenergetyczna
exoenergetická	egzoenergetyczna
jaderná syntéza	synteza jądrowa
jaderné štěpení	rozszczerpienie jądra atomowego

jaderný reaktor

jádro

jas

jednotka

astronomická

odvozená

základní

násobná, dílčí

jev

jističe

jižní pól

kalorimetr

kapacita

kapacitance

kapalina

kapilární deprese

kapilární elevace

kationt

kladka

pevná

vratká

kladkostroj

klín

kmitání

tlumené

netlumené

nucené

harmonické

vlastní

kmitna

kmitočt

komprese

kondenzace

kondenzátor

deskový

konstantní

kontinuum

kontrakce délky

konvekce

koróna

krátkozrakost

kritický bod

krystalová mřížka

kvantově-mechanický model

kyvadlo

laboratorní váha

ladička

látkové množství

litosférická deska

lom světla

reaktor jądrowy

jádro

natežení oświetlenia

jednostka

astronomiczna

pochodna

podstawowa

wtórna (krotna)

zjawisko

bezpieczniki

biegun południowy

kalorymetr

pojemność

kapacytancja

ciecz

depresja kapilarna (menisk wypukły)

elewacja kapilarna (menisk wklęsły)

kation

krażek

stały

przesuwny

wielokrażek

klin

drgania

tłumione

zachowawcze

wymuszone

harmoniczne

własne

strzałka

częstotliwość

kompresja

kondenzacja, skraplanie

kondensator

płaski

stały

continuum

kontrakcja długości

konwekcja

korona słoneczna

krótkowzroczność

punkt krytyczny

siatka krystaliczna

model kwantowo mechaniczny

wahadło

waga laboratoryjna

tuner

ilość materii

płyta tektoniczna

rozszczipienie światła

lom vlnění
luminofor
luminescence
magnet
 permanentní
magnetické indukční čáry
magnetické kvantové číslo
magnetický tok
magnetismus
magnetit
magnituda
látka (materiál)
 elastická
 křehká
 plastická
 pružná
měrná tepelná kapacita
měření
mez
 pevnosti
 pružnosti
mezní úhel
mezosféra
mikrovlny
moderátor
modul
 objemové pružnosti
 pružnosti v tahu
 Youngův
modulace
 amplitudová
 frekvenční
 impulzní
molekula
moment
 hybnosti
 setrvačnosti
nadobí
nakloněná rovina
napětí
 elektrické
 elektromotorické
 povrchové
 fázové
 sdružené
náboj
 negativní, záporný
 pozitivní, kladný
neutronové číslo
nukleonové číslo

refrakcja
luminofor
luminescencja
magnes
 trwały
linie pola magnetycznego
magnetyczna liczba kwantowa
strumień indukcyjności magnetycznej
magnetyzm
magnetyt
wielkość gwiazdowa
substancja
 elastyczna
 krucha
 plastyczna
 sprężysta
ciepło właściwe
pomiar
granica
 plastyczności
 sprężystości
kąć graniczny
mezosfera
mikrofale
moderator
moduł
 ściśliwości
 sprężystości liniowej
 Younga
modulacja
 amplitudy
 częstotliwości
 impulsowa
molekuła
moment
 pędu
 bezwładności
nadobrym
równia pochyła
napięcie
 elektryczne
 elektromotoryczne
 powierzchniowe
 fazowe
 międzyfazowe
ładunek
 ujemny
 dodatni
liczba neutronowa
liczba masowa

nuklid

oběžná doba

objektiv

objem

objemový průtok

obnovitelný zdroj energie**obraz**

skutečný

zdánlivý

zmenšený

zvětšený

obtékání

odpor

indukční

měrný elektrický

prostředí

valivý

tepelný

odraz světla**ohnisková vzdálenost**

ohyb světla

okulár

optická mohutnost

optická soustava

optické prostředí

anizotropní

izotropní

homogenní

neprůhledné

průhledné

průsvitné

optický hranol

orbital

orbitální kvantové číslo

osa

zemská

oscilace

oscilační obvod

oscilátor

osvětlení

osvit

optické vlákno

ozvěna**páka**

paprsková optika

pára

podchlazená

přehřátá

sytá

paradox

nuklid

okres orbitalny

objektyw

objętość

objętościowe natężenie przepływu

odnawialne źródło energii**obraz**

rzeczywisty

pozorny

pomniejszony

powiększony

opływ

opór

indukcyjny

właściwy

środowiska

toczenia

cieplny

odbicie światła**ogniskowa**

ugięcie fali

okular

zdolność skupiająca

system optyczny

ośrodek optyczny

anizotropowy

izotropowy

jednorodny

nieprzezroczysty

przezroczysty

mętny

pryzmat

orbital

orbitalna liczba kwantowa

oś

ziemska

oscylacja

obwód oscylujący

oscylator

natężenie oświetlenia

ilość światła

światłowód

echo**dźwignia**

optyka geometryczna

para

przechłodzona (przesycona)

przeznaczona

nasycona

paradoks

hydrodynamický	hydrodynamiczny
hydrostatický	hydrostatyczny
paralaxa	paralaksa
paralelní zapojení	połączenie równoległe
parní stroj	silnik parowy
perigeum	peryeum
perihelium	peryhelium
perioda	okres
permitivita	przenikalność
planeta	planeta
plášť	plaszcz
plošná hustota	gęstość powierzchniowa
plyn	gaz
podivná částice	cząstka dziwna
podslupka	podpowłoka elektronowa
podtlak	podciśnienie
pohyb	ruch
křivočarý	krzywoliniowy
nerovnoměrný	niejednostajny
otáčivý	obrotowy
po kružnici	po okręgu
posuvný	postępowy
přímočarý	prostoliniowy
rotační	po okręgu
rovnoměrný	jednostajny
translační	postępowy
zrychlený	przyśpieszony
zpomalený	opóźniony
pojistky	bezpieczniki
polarimetr	polarymetr
polarizace	polaryzacja
polární záře	zorza polarna
pole	pole
centrální	centralne
elektrické	elektryczne
gravitacyjne	gravitační
homogenní	jednorodne
magnetické	magnetyczne
poločas rozpadu	czas połowicznego rozpadu
polohový vektor	wektor wodzący
polovodič	połprzewodnik
vlastní	samoistny
příměsový	domieszkowy
polovodičová dioda	dioda półprzewodnikowa
potenciál	potencjał
potenciometr	potencjometr
povrchová vrstva	warstwa powierzchniowa
práce	praca
práh	próg
slyšení	słyszalności

bolesti
pravděpodobnost
princip superpozice
propustný směr
protonové číslo
proud
proudění
 laminární
 turbulentní
prstenec
průvodič hmotného bodu
pružina
pružná srážka
předmět
přenosová soustava
přesnost měření
přijímací anténa
příkon
příměsi
pulzar
radioaktivita
radionuklid
 přirozený
 umělý
rázy
reflektor
refraktometr
refraktor
regulační tyče
relé
reostat
rezistivita
rezistor
rezonance
 mechanická
rezonanční obvod
rosný bod
rovina dopadu
rovina kmitů
rovnovážná poloha
 indiferentní
 labilní
 stálá, stabilní
 volná
 vratká
rozhraní
rozklad sil
rozlišovací schopnost
rozměr veličiny
rozptyl

bólu
prawdopodobieństwo
zasada superpozycji
kierunek przewodzenia
liczba atomowa, liczba porządkowa
prąd
przepływ
 laminarny, warstwowy
 turbulentny, wirowy
pierścień
wektor wodzący
sprężyna
zderzenie sprężyste
przedmiot
sieć wysokiego napięcia
dokładność pomiaru
antena odbiorcza
moc
domieszki
pulsar
promieniotwórczość
radionuklid
 naturalny
 sztuczny
dudnienie
reflektor
refraktometr
refraktor
pręty regulacyjne
przekaznik
opornica
rezystywność
opornik
rezonans
 mechaniczny
obwód rezonansowy
punkt rosy
płaszczyzna padania
powierzchnia falowa
równowaga
 obojętna
 chwiejna
 stała, stabilna
 obojętna
 chwiejna
granica
rozkład sił
zdolność rozdzielcza
wymiar wielkości fizycznej
rozpraszenie

rozptylka
rychlost

kruhová
okamžitá
parabolická
průměrná
první kosmická
střední kvadratická
světla
šíření světla
úhlová
úniková

řetězová reakce
sériové zapojení
setrvačnost
severní pól
schéma
signál
síla

dostředivá
elektrická
gravitační
jaderná
magnetická
Newtonova
odporová
odstředivá
povrchová
pružnosti
setrvačná
slapová
Stokesova
tíhová
tlaková
třecí
vztlková

siločáry
siloměr
skleníkový efekt
Slunce
sluneční skvrna
sluneční vítr
slupka
smyčka
solenoid
součinitel
souřadnice
soustava

izolovaná
uzavřená

soczewka rozpraszająca
prędkość

orbitalna
chwilowa
paraboliczna
średnia
pierwsza kosmiczna
średnia kwadratowa
światła
rozchodzenia się światła
kątowa
ucieczki

reakcja łańcuchowa
połączenie szeregowo
bezwładność
biegun północny
schemat
sygnał
siła

dośrodkowa
elektryczna
grawitacyjna
jądrowa
magnetyczna
Newtona
oporu
odśrodkowa
powierzchniowa
sprężystości
bezwładności
pływowa
Stokesa
grawitacyjna
ściskająca
tarcia
wyporu

linie sił
siłomierz
efekt cieplarniany
Słońce
plama słoneczna
wiatr słoneczny
poziom energetyczny
oczko
solenoid
współczynnik
współrzędne
układ
izolowany
zamknięty

otevřená
spektrální analýza
spektrální čáry
spektrum

absorpční
čárové
emisní
pásové
spojité

spinové číslo

spojené nádoby
spojení nakrátko

spojka

stabilita

stacionární stav
stavová rovnice
Steinerova věta

stín

stratosféra

střídavý proud

stupnice

sublimace

supernova

supravodivost

světelná polarizace

světelný paprsek

světelný rok

světelný tok

světlost

světový pol

svislý

svítivost

svorkové napětí

svorky

šíření vln

šroub

štěpný materiál

štěrbina

tání

tekutina

těleso

amorfní
kapalné
pevné
plynné
krystalické
izolované
tuhé

tenká vrstva

tepelná kapacita

otwarty
analiza spektralna
linie spektralne
widmo

absorpcyjne
liniowe
emisyjne
pasmowe
ciągłe

spinowa liczba

naczynia połączone

zwarcie

soczewka skupiająca

równowaga

stan stacjonarny

równanie stanu

twierdzenie Steinera

cień

stratosfera

prąd przemienny

skala

sublimacja

supernowa

nadprzewodnictwo

polaryzacja światła

strumień świetlny, promień świetlny

rok świetlny

strumień świetlny

natężenie oświetlenia

biegun światowy

pionowy

światłość

napięcie na zaciskach

zaciski

rozchodzenie się fal

śruba

materiał rozszczepialny

szczelina

topnienie

ciecz

ciało

amorficzne

plynne

stałe

gazowe

krystaliczne

izolowane

sztywne

cienka warstwa

pojemność cieplna

tepelná výměna

tepelný tok

teplo

molární
odpařování
skupenské
tání

teploměr**teplota**

Celsiova
termodynamická

teplotní roztažnost

délková
objemová

termočlánek

termojaderná reakce

termosféra

těžiště

těžnice

tíha**tlak**

atmosférický
hydrostatický
kapilární

tlaková níže

tlaková výše

transformátor

tranzistor

triedr

trioda

trojný bod vody

troposféra

tření

smykové

tuhnutí

tuhost

turbína

tvar

tyč

účinnost

úhlová dráha

úhlové zvětšení

úměra

nepřímá
přímá

úplný odraz

urychlovač částic

lineární
kruhový

uzel

wymiana cieplna

przepływ ciepła

ciepło

molowe
parowania
utajone
topnienia

termometr**temperatura**

Celsjusza
termodynamiczna

rozszerzalność cieplna

liniowa
objętościowa

termopara, termoogniwo

reakcja termojądrowa

termosfera

środek ciężkości

prosta przechodząca środkiem ciężkości

ciężar**ciśnienie**

atmosferyczne
hydrostatyczne
kapilarne

niż atmosferyczny

wyż atmosferyczny

transformator

tranzystor

lornetka

trioda

punkt potrójny wody

troposfera

tarcie

ślizgowe

krzepnięcie

sztywność

turbina

kształt

pręt

sprawność

droga kątowna

powiększenie kątowe

proporcjonalność

odwrotna
prosta

całkowite odbicie

akcelerator cząstek

liniowe
cykliczne (kołowe)

węzeł

vady zobrazení	aberracja optyczna
vakance	wakansy
vakuum	próżnia
valenční vrstva	powłoka walencyjna
var	wrzenie
vedlejší kvantové číslo	orbitalna liczba kwantowa
veličina fyzikální	wielkość fizyczna
dějová	procesu
skalární	skalarna
stavová	funkcja stanu
vektorová	wektorowa
velikost rychlosti	szybkość, wielkość prędkości
větev	gałąź
vlhkost vzduchu	wilgotność powietrza
vlnění	falowanie
koherentní	spójne
podélné	podłużne
příčné	poprzeczne
stojaté	stojące
vlnoplocha	czoło fali
vlnová funkce	funkcja falowa
vlny	fale
elektromagnetické	elektromagnetyczne
rádiové	radiowe
střední	średnie
krátké	krótkie
rádiové	radiowe
velmi krátké	ultrakrótkie
ultra krátké	decymetrowe
vnitřní odpor	rezystancja wewnętrzna
vodič	przewodnik
elektrický	elektryczny
vodní hladina	poziom cieczy
volná	powierzchnia swobodna cieczy
volný pád	swobodny spadek
voltmetr	woltomierz
vrh	rzut
svislý	pionowy
vodorovný	poziomy
šikmý	ukośny
výboj	wyładowanie
elektrický	elektryczne
nesamostatný	niesamoistne
samostatný	samoistne
obloukový	łukowe
jiskrový	iskrowe
doutnavý	jarzeniowe
výchylka	wychylenie
výkon	moc
činný	czynna

zdánlivý
vypařování
vysílač
výslednice sil
výška zvuku
výškoměr
vznětový motor
vztažná soustava
 inerciální
 neinerciální
vztažný bod
základní stav
zalomení paprsku
záření
 gamma
 infračervené
 katodové
 kosmické
 rentgenové
 viditelné
 ultrafialové
zářivost
zářivý tok
zařízení
zatěžovací charakteristika
zatmění
závěrný směr
zázněje
zdroj
 elektrický
 světelný
 bodový
 plošný
 světla
 zvuku
vlnová délka
zemětřesení
zkrat
zorný úhel
zprostředkující částice
zrak
zrcadlo
 duté
 kulové
 rovinné
 vypuklé
zrychlení
 dostředivé
 normálové
 tečné

pozorna
parowanie
radiostacja
wypadkowa sił
wysokość dźwięku
wysokościomierz
silnik samozapłonowy, silnik Diesla
układ odniesienia
 inercjalny
 nieinercjalny
punkt odniesienia
stan podstawowy
załamanie promienia
promieniowanie
 gamma
 podczerwone
 katodowe
 kosmiczne
 rentgenowskie (promienie X)
 światłne
 ultrafioletowe (nadfiolet)
intensywność (natężenie) promieniowania
strumień promieniowania
urządzenie
charakterystyka obciążenia
zaćmienie
kierunek zaporowy
dudnienie
źródło
 elektryczne
 światła
 punktowe
 niepunktowe
 światła
 dźwięku
długość fali
trzęsienie ziemi
zwarcie
kąt widzenia
cząstki pośredniczące
wzrok
zwierciadło optyczne
 wklęsłe
 kuliste, sferyczne
 płaskie
 wypukłe
przyspieszenie
 dośrodkowe
 normalne
 styczne

tíhové
úhlové
zvětšení
zvuk
žárovka

grawitacyjne
kątowe
powiększenie
dźwięk
żarówka